

PEDAGOGISCH BELEIDSPLAN

van

locatie

Jong Oranje

Voorjaar 2018

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. De pedagogische doelstellingen	4
2. Pedagogisch handelen	5
3. Het volgen van de ontwikkeling	6
4. De wijze van groepsvorming en groepsindeling	7
5. De inzet van het personeel	8
6. De dagindeling en de activiteiten	8
7. De contacten met ouders	9
Bijlage: gegevens van onze locatie	10

Voorwoord.

Nu de Wet Innovatie Kwaliteit Kinderopvang (IKK) sinds 1 januari 2018 van kracht is, hebben wij ons pedagogisch beleidsplan aangepast aan de nieuwe vereisten.

Daarvoor hebben wij de organisatie brede pedagogisch beleidsplan aangevuld met specifieke informatie over de werkwijze op onze locatie.

Onze pedagogisch medewerkers en VVE-coach zijn betrokken bij de vervaardiging van ons plan, zodat de kans op een goede invoering toeneemt. Het is onze intentie dat dit plan leeft in de praktijk en dat hetgeen er in beschreven wordt terug te zien is in de dagelijkse gang van zaken. Daar zullen wij in de eerste helft van 2018 bijzondere aandacht aan besteden.

In dit pedagogisch beleidsplan beschrijven we onze visie op de opvang en opvoeding van de kinderen. Deze visie wordt gedeeld met andere locaties van PCBO. Meer specifiek op onze locatie – Jong Oranje - gebaseerd, beschrijven we de uitwerking van deze visie in het praktisch handelen van de dag.

In dit plan zijn opgenomen de pedagogische doelstellingen zoals deze door Riksen-Walraven zijn geformuleerd. Er wordt beschreven hoe wij de ontwikkeling van kinderen stimuleren en deze volgen. Wij besteden aandacht aan de overdracht van kennis aan de basisschool en aan de wijze waarop wij bijzonderheden in de ontwikkeling van kinderen signaleren en ouder en kind doorverwijzen naar passende instanties voor verdere ondersteuning. Ook de wijze van groepsvorming en groepsindeling, de inzet van het personeel tijdens de openingsuren, de dagindeling, en de contacten met de ouders worden beschreven.

Wij zien het belang van een goede voorschoolse periode dagelijks in onze directe omgeving. Een plaatsing op een VVE-peutergroep is voor de totale ontwikkeling van kinderen van grote betekenis. Het is immers een onderdeel van een totale ontwikkelingslijn van de kinderen. Daarom werken we planmatig met de jonge kinderen zodat hun ontwikkelingskansen optimaal zullen verlopen. Een onderdeel van dit planmatig werken is het gebruik van dit pedagogisch beleidsplan.

23 maart 2018

Directeur: A. Langerak (a.i) /S. Hakkeling (per 1 mei 2018)

1. De pedagogische doelstellingen

In onze peuterspeelzaal werken wij aan de vier basisdoelen van Riksen-Walraven zoals die zijn opgenomen in de Wet IKK en in ons centrale pedagogisch beleidsplan. Wij geven hieronder met voorbeelden aan hoe deze doelen zichtbaar zijn in onze groepen.

1. Het bieden van emotionele veiligheid

We gaan op een sensitieve en responsieve manier om met de kinderen, hebben respect voor hun autonomie en stellen grenzen en structuur aan het gedrag van kinderen zodat zij zich emotioneel veilig en geborgen kunnen voelen. We hebben vaste leidsters op de groepen die zorgen voor een vertrouwde relatie met de kinderen.

In onze groepen zien we dit terug in de positieve aandacht die de pedagogisch medewerker heeft voor elk kind, in voorspelbaarheid van het steeds terugkerende dagritme en de bijbehorende rituelen dat kinderen houvast geeft.

2. Het bevorderen van persoonlijke competenties

Kinderen worden spelenderwijs uitgedaagd in de ontwikkeling van hun motorische vaardigheden, cognitieve vaardigheden, taalvaardigheden en creatieve vaardigheden. Daarmee stellen wij hen in staat om steeds zelfstandiger te functioneren in een veranderende omgeving.

In de praktijk zien we dit bijvoorbeeld terug in ons werken met het VVE-programma Peuterplein dat aandacht besteedt aan alle ontwikkelingsdomeinen en SLO-doelen. Spelend leren ligt aan de basis van alle activiteiten. We creëren bijvoorbeeld uitdagende hoeken waarin taal- en rekenactiviteiten automatisch deel uitmaken van het spel. Ook zien we op de groepen gefundeerd aanbod van ontwikkelingsgerichte activiteiten die passen bij de ontwikkelingsfase van de kinderen omdat we werken met het observatieprogramma KIIK

3. Het bevorderen van sociale competenties

Kinderen worden begeleid in hun onderlinge interacties, waarbij hen spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden worden bijgebracht om hen in staat te stellen steeds zelfstandiger relaties met andere op te bouwen en te onderhouden. Omdat de peutergroep als het ware een samenleving in het klein is komen vaardigheden zoals het rekening houden met elkaar, elkaar helpen en het samen plezier maken aanbod. Pedagogisch medewerkers begeleiden en stimuleren deze onderlinge interacties bij vrij spel en bij activiteiten in de kleine en grote groep

4. De overdracht van waarden en normen

Op een open en natuurlijke manier maken kinderen hier kennis met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving. In de praktijk zien we dit bijvoorbeeld terug in de houding van pedagogisch medewerkers bij leermomenten zoals kleine incidenten, verdrietige situaties, pijn of ruzie maar ook bij momenten van plezier en zaken die gevierd mogen worden. Het "voorleven" door de leidsters is daarbij een uitgangspunt waarbij zij zoveel mogelijk zowel kinderen als situaties positief benadert. Zo geven de PM-ers veel complimenten en stimuleren de kinderen dit ook te doen.

2. Pedagogisch handelen

Onder leiding van de pedagogisch medewerkers nemen kinderen deel aan vrije- en gestructureerde activiteiten. De taak van de pedagogisch medewerker is om te activeren, aan te sluiten, te begeleiden en te observeren. Goed en gevarieerd spel- en ontwikkelingsmateriaal is in elke groep aanwezig om kinderen uit te dagen om tot spel te komen. Zo hebben we de beschikking over wereldspelmateriaal, voorlees- en inkleekboeken, sensomotorische- en bouwmaterialen. De themahoeken worden ingericht met concrete materialen.

Pedagogisch medewerkers spelen als het ware mee met de kinderen om zo natuurlijk mogelijk tijdens het spel hun ontwikkeling te kunnen stimuleren.

Tegelijkertijd werken zij gedifferentieerd – in aansluiting op de individuele leerbehoefte en ontwikkelingsfase van elk kind – en opbrengstgericht: de pedagogisch medewerker nodigt het kind met beredeneerd aanbod uit tot het zetten van de volgende stap in z'n ontwikkeling. Daarvoor gebruikt zij de ontwikkelingslijnen vanuit KIJK. Deze worden geëvalueerd en geanalyseerd waarna het aanbod wordt afgestemd.

Wij werken in onze activiteiten aan alle ontwikkelingsdomeinen, met speciale aandacht voor de taal- en cognitieve ontwikkeling.

a. Sociaal emotionele ontwikkeling

Bij peuters neemt het zelfbewustzijn van het kind toe. De buitenwereld is min of meer bekend en vertrouwd geworden en de peuter heeft geleerd dat hij onderdeel is van het gezin en bijvoorbeeld de peutergroep. Pedagogisch medewerkers bieden fantasiespellen aan met sociale rollen, zoals aangeboden wordt vanuit Peuterplein. Hieronder vallen thema's zoals gezin, winkel, lente ed. Elk thema biedt de peuter de gelegenheid om de leiding te nemen, samen te werken, te volgen, en daarin keuzes en/of afspraken te maken.

Op deze manier leren de kinderen spelenderwijs welk gedrag bij welke rol hoort.

b. Motorische-zintuiglijke ontwikkeling

Voelen, ruiken, proeven, kijken, horen... het komt allemaal terug in onze dagelijkse omgang met peuters. We ontdekken samen met hen de wereld en maken daarbij gebruik van zand, klei, water, materiaal voor oog-handcoördinatie, muziekinstrumenten, klim- en klautermateriaal, rijdend materiaal. In het dagritme is in ruime mate tijd en aandacht voor bewegen en het plezier dat dit geeft, namelijk bij de gymles, buitenspelen, en spel/muziekles.

b. Verstandelijke ontwikkeling en ontluikende gecijferdheid.

Een peuter heeft een zeer sterke drang om alles te ontdekken. Steeds maar weer nieuwe dingen ondervinden en meemaken. Een peuter is meestal heel nieuwsgierig en dat maakt dat hij graag uitgedaagd wordt om nieuwe dingen te ontdekken, steeds een stapje verder... met andere woorden zich cognitief te ontwikkelen. Onze pedagogisch medewerkers stimuleren de cognitieve ontwikkeling doelgericht door passende materialen aan te bieden die horen bij de zone van naaste ontwikkeling. Zij bevorderen daarmee op een speelse manier de cognitieve ontwikkeling. Zo worden er activiteiten en materialen aangeboden waarmee de peuters kunnen sorteren, meten, wegen, tellen en puzzelen. Ook tijdens dagelijkse terugkerende activiteiten zoals bijvoorbeeld het fruit eten wordt de gelegenheid aan gegrepen om drinkbekers te **tellen, kleuren** van de bekertjes te benoemen en met elkaar te kijken wie zijn beker al **leeg** heeft gedronken en zijn beker nog **vol** met drinken heeft.

d. Taalontwikkeling en ontluikende geletterdheid.

Kinderen leren de gehele dag. Bij al onze activiteiten gebruiken wij dan ook taal, niet alleen bij de specifieke 'taal-activiteiten'. Wij gebruiken bij voorkeur vooral concrete, echte materialen zoals bij het thema winter een slee, sjaal(lang-kort-dik-dun) mutsen(groot-klein) wanten/handschoenen enz. zodat de geleerde woorden daarbij beter beklijven.

Ook in kring- en individuele gesprekken stimuleren we de taalontwikkeling. De uitbreiding van de (actieve en passieve) woordenschat en zinsbouw worden belangrijk. Voorlees- en prentenboeken, versjes en rijmpjes, maar ook het gebruik van handpoppen worden ingezet om de taalontwikkeling te stimuleren.

Aanvullende projecten zoals het voorleesontbijt, worden op meer incidentele basis uitgevoerd.

Nederlands is voor de meeste kinderen op onze locatie de tweede taal. Om een goede aansluiting

met het primair onderwijs te krijgen is taalontwikkeling voor deze groep kinderen van groot belang en zal die dan ook extra aandacht krijgen. Kinderen krijgen daarmee bagage om goed te kunnen profiteren van het onderwijs in de basisschool.

3. Het volgen van de ontwikkeling

Onze pedagogisch medewerkers volgen regelmatig en systematisch de ontwikkeling van kinderen met behulp van het observatie-instrument KIIJK. Omdat de meeste kinderen doelgroepkinderen zijn worden bij alle kinderen binnen 6 á 8 weken de basiskenmerken, betrokkenheid en spraak-taalontwikkeling geobserveerd en geregistreerd. Daarna observeren wij nog alle ontwikkelingslijnen op vaste tijdstippen in het jaar (Januari en Juni) Observatie en registratie geven een beeld van de opbrengsten van alle inzet. Ook bieden de observatiegegevens aan onze pedagogisch medewerkers inzicht in de doelmatigheid van het eigen handelen en kunnen zij als daar aanleiding toe is het handelen bijstellen. De gegevens helpen ons bij het maken van individuele- en groepsplannen. Deze worden gemaakt door de hbo-er en besproken met de IB-er

Pedagogisch medewerkers voeren cyclisch leerling- en groepsbesprekingen met de Intern Begeleider en Voorschools Maatschappelijk Werker. Kinderen die dat nodig hebben krijgen zorg op maat en/of worden doorverwezen naar passende instanties die hen kunnen ondersteunen. Wij werken daarin vooral samen met het CJG, wijkteam, logopedist en de contactpersoon van PPO

Ter wille van een doorgaande leerlijn worden de observatiegegevens bij de stap naar de basisschool overgedragen. Meestal is dit de school waar de peuterspeelzaal aan verbonden is. Als dat niet zo is dan geven wij de gegevens – via de ouders - aan de betreffende school. Ook wordt het Rotterdrams Overdrachtsdocument ingevuld en overgedragen aan de basisschool. Omdat onze peuterspeelzaal direct verbonden is aan de Oranjeschool is er altijd sprake van een warme overdracht tussen pedagogisch medewerker en leerkracht van groep 1.

Voor de kinderen in kwestie wordt een wen-arrangementje georganiseerd vlak voor de vierde verjaardag. Pedagogisch medewerkers en leerkrachten onderbouw hebben 10 keer per jaar gezamenlijk overleg over de onderlinge afstemming van hun pedagogische benadering en hun activiteiten/lesprogramma. Ook bespreken zij onderling de resultaten in de voor- en vroegschool.

4. Kwaliteitszorg: audits

Eens per 2 jaar heeft elke locatie een interne audit. Deze wordt uitgevoerd door Stichting PCBO en Rappel

(Onderwijsadvies bureau) Daartoe wordt een voor PCBO ontwikkelde digitale kijkwijzer gebruikt. Op basis van de bevindingen schrijft de VVE-coach in samenwerking met de leidsters een Plan van Aanpak. De coach begeleidt de locatie bij het uitvoeren van het Plan van Aanpak. Drie keer per jaar hebben wij een gesprek met de coördinerend coach in de organisatie over de voortgang.

5. De wijze van groepsvorming en groepsindeling

Alle kinderen zijn vanaf 2 jaar welkom op de peuteropvang voor 2 dagdelen per week. Doelgroepkinderen met een leeftijd tussen de 2 jaar en 3 maanden en 2 jaar en 8 maanden, èn met een indicatie voor extra speel-leertijd van het CJG kunnen nog 2 extra dagdelen per week gebruik maken van de peuteropvang. Op welk moment zij bij dagdeel 3 en 4 instromen hangt vooral af van het feit wanneer er een plaatsje vrijkomt. Wij streven naar een zo vroeg mogelijke start en houden daarbij wel de ontwikkelingsfase van de betreffende peuter in het oog: is hij/zij eraan toe. Op 4-jarige leeftijd stromen kinderen uit naar de basisschool. Zij gaan voor die tijd al enkele keren een bezoekje brengen/ meespelen om te wennen.

Onze groepen hebben ruimte voor maximaal 15 kinderen. (1 kind minder i.v.m. minder m2.) Onze groepsindeling is gebaseerd op de beschikbare plaats die er is

Kinderen die extra zorg nodig hebben, kunnen in overleg met de Intern Begeleider geplaatst worden. Er kunnen in overleg met ouders en eventuele verwijzende en begeleidende instanties zoals het voorschools maatschappelijk werk afspraken worden gemaakt over: de duur van de plaatsing, eventuele begeleiding, frequentie van oudercontacten en bijzondere behandeling van het kind.

Op sociaal- en medische indicatie kunnen uitzonderingen gemaakt worden op de plaatsingsregels. Het betreft dan “bijzondere plaatsingen” die in nauw overleg met Intern Begeleider, ouders en hulpverlenende instanties worden besproken en begeleid.

Indien ouders daar behoefte aan hebben en er plaats is kunnen zij tegen kostprijs extra dagdelen bijkopen voor hun kind. In de praktijk gebeurt dit af en toe en meestal voor kinderen die niet tot de doelgroep behoren. Zij komen dan vaker dan de twee dagdelen waarop zij volgens gemeentelijk beleid recht op hebben. Het gaat dan vrijwel altijd om ouders die recht hebben op Kinderopvang Toeslag.

5. De inzet van het personeel

Er zijn binnen PCBO twee varianten op de inzet van personeel:

In de groep is een team van een hbo-er en een mbo-geschoold pedagogisch medewerker actief met extra formatie voor 4 uur coaching,

óf er staan twee mbo-geschoolde pedagogisch medewerkers op de groep die 4 uur per week begeleid worden door een hbo-coach.

Op onze locatie Jong Oranje werken wij volgens de 1^e variant: op elke groep is de personeelsbezetting: Een hbo- en een mbo-geschoold pedagogisch medewerker actief

Elk kind krijgt een pedagogisch medewerker als eigen mentor toegewezen. De ouder wordt bij de start van de peuteropvang geïnformeerd wie de mentor is van z'n peuter. Dit is altijd een van de vaste pedagogisch medewerkers van de groep. Deze heeft speciale taken in het bijhouden van de observaties, gesprekken over zorg, is aanspreekpunt voor ouders en zij onderhoudt de contacten met ouders over het welbevinden en de ontwikkeling van het kind. Elke ouder heeft tenminste 2 x per jaar een gesprek over de ontwikkeling en welbevinden van het kind met diens mentor. Ook als de ouder tussendoor specifieke vragen heeft of een gesprek op prijs stelt is de mentor daartoe graag bereid.

Wanneer de mentor dit noodzakelijk acht, zal zij het initiatief nemen om in contact met de ouders te treden. De observatiegegevens zijn belangrijke instrumenten bij de contacten met ouders.

Elke school bepaalt zelf of zij stagiaires aannemen en of zij gebruik maken van vrijwilligers. Op onze locatie werken we met stagiaires. Beide typen medewerkers worden nooit formatief ingezet. Wel kunnen zij bijdragen aan het vierogenprincipe. Ook worden zij per 1-3-2018 opgenomen in het landelijk personenregister.

6. De dagindeling en de activiteiten

De openingstijden van onze peuterspeelzaal is zoveel mogelijk aangepast aan de schooltijden van 'onze basisschool'. Deze tijden zijn als volgt: 8.30 – 11.30 en 12.30 – 15.30 Er worden gerichte en vrije activiteiten georganiseerd – alle in relatie tot ons VVE-programma Peuterplein - die tot doel hebben om de in § 2 omschreven ontwikkelingsgebieden te stimuleren. Er wordt veelal een vaste dagindeling gehanteerd omdat dit bijdraagt aan een goede ontwikkeling van het kind. Onze dagindeling is als volgt: Kring met dagritme – spelen/werken met aanbod in kleine activiteiten – fruit/drink moment – WC moment – bewegen binnen of buiten – zingen/muziek – naar huis.

Vieringen.

Feesten worden op de peuteropvang op eenvoudige en passende wijze gevierd. Sinterklaasviering, verjaardagen van kinderen en leidsters, bij geboorte van broertjes of zusjes, bij bijzondere activiteiten (einde schooljaar) worden er verschillende activiteiten georganiseerd: muzikale- en knutselactiviteiten worden met elkaar afgewisseld. Daarnaast wordt er op gepaste wijze aandacht besteed aan

geloofsoopvoeding en christelijke vieringen zoals het kerstfeest en Pasen. Op onze locatie is er specifieke aandacht voor: Kerst- en Paasfeest, daarnaast participeren de peuters in de aandacht die er gegeven wordt aan bv. suiker- en offerfeest en Divali op de Oranjeschool. Het gaat dan niet zozeer om de inhoud van het feest maar om de uiterlijke activiteiten, zoals met elkaar eten.

7. De contacten met de ouders

Onze locatie heeft een ouderbeleidsplan dat past bij het VVE-programma en bij de kenmerken van de ouders. Deze kenmerken inventariseren wij met behulp van een ouderanalyse. Uitgangspunt van dit beleidsplan is om datgene aan te bieden wat de ouder nodig heeft om z'n kind zo goed mogelijk te kunnen ondersteunen in diens ontwikkeling. Daartoe is bij alle contacten een goede open communicatie gewenst. Voor specifieke informatie zie ons ouderbeleidsplan.

Er zijn frequente contacten met ouders bij het brengen en ophalen van de kinderen. De groepsleiding creëert een open sfeer waarin het mogelijk is om onderwerpen over de kinderen te bespreken. Elke ouder heeft tenminste 2 x per jaar een gesprek over de ontwikkeling en welbevinden van het kind met diens mentor. Ook als de ouder tussendoor specifieke vragen heeft of een gesprek op prijs stelt is de mentor daartoe graag bereid.

Door middel van de school-app kan informatie aan ouders gegeven worden. Het gaat dan over bv. Nieuws uit de groepen.

Tijdens de startgesprekken kan in direct contact informatie worden uitgewisseld tussen ouders, peuterleidsters en de school. Bij bijzondere activiteiten zoals vieringen of uitstapjes wordt de hulp van ouders gevraagd. Daarnaast zijn er regelmatig koffie- en themaochtenden. Ouders kunnen vrijwillig deelnemen aan deze activiteiten.

Van de ouders wordt verwacht dat zij in overleg met de peuterleidsters deelnemen aan diverse activiteiten zoals bijvoorbeeld een wen- of kijkochtend. De ouders maken daardoor kennis met de werkwijze van de peuteropvang.

Klachten

In uitzonderlijke situaties kunnen ouders een beroep doen op de externe klachtencommissie. Voordat van deze mogelijkheid gebruik wordt gemaakt, dient eerst de interne klachtenprocedure doorlopen te worden. Dit betekent dat de klacht besproken wordt met de VVE-coördinator en desgewenst de directeur. Wanneer er in de visie van de klager onvoldoende op de klacht wordt gereageerd, kan er bij het bestuur van de peuterspeelzaal of bij de Klachtencommissie Kinderopvang een formele klacht worden ingediend.

De adressen zijn:

· PCBO

Elzendaal 15

3075 LS Rotterdam

. Geschillencommissie Kinderopvang

www.degeschillencommissie.nl

De volledige tekst van de klachtenregeling is bij de VVE-coördinator ter inzage.

Bijlage: gegevens van onze locatie

Jong Oranje

2 groepen: groep 0-A en 0-B

Putselaan 184, 3073 JM Rotterdam, bij cbs Oranjeschool

LRKPNR: 509301650